

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ
З СУАЙЧЫНІКАМІ
ЗА РУБЯЖОМ

Цана 2 кап.

№ 51 (957) Снежань, 1966 г.

Год выдання 11-ы

НАИЛУЧШИЕ ПОЖЕЛАНИЯ В НОВОМ ГОДУ!

WITH BEST WISHES FOR THE NEW YEAR!

MEILLEURS VŒUX POUR LA NOUVELLE ANNEE!

BESTE WÜNSCHE FÜR DAS NEUE JAHR!

НАИЛЕПШЫЯ ПАЖАДАННІ ў НОВЫМ ГОДЗЕ

На планеце Зямля прыйшоў Новы год. У нашай Савецкай краіне і іншых сацыялістычных краінах яго сустрэлі агнімі новых электрастанцый, новабудуляў, светам акон новых кватэр, ростам жыццёвага ўзроўню працоўных. Агні выбухаў бомб і снарадаў, пажары сяліб і хат ён убачыў у В'етнаме, мужны народ якога змагаецца за сваё вызваленне. Ростам даходаў капіталістычных магнатаў-пастаўшчыкоў зброі, ростам цэн сустрэлі Новы год краіны Атлантычнага ваеннага блоку. Але ва ўсіх без выключэння краінах працоўныя людзі вітаюць Новы год з надзеяй на лепшае. І гэтая надзея аб'ядноўвае ўсіх працоўных людзей на нашай планеце, прыдае ім сілы ў барацьбе за лепшае будучае, за мір на зямлі.

Мінулы год прынёс савецкаму народу значныя здабыткі ў мірнай стваральнай працы. Калі б паказаць у дыяграме тое, што мы мелі ў першыя гады Савецкай улады і чаго мы дасягнулі на пятым дзесятку года існавання, то, аглядаючы такую дыяграму, савецкаму чалавеку трэба было б высока ўгару падняць галаву. І ўсё ж тое,

што мы маем, нас не задавальняе, і мы прымаем новыя планы, намячам новыя рубяжы светлага, яшчэ лепшага будучага.

Будучае! Няма чалавека, народа, які б сказаў: «Я маю ўсё, я ўсім задаволены і магу на тым супакоіцца». Чалавек, народ, чалавецтва ніколі не спыніцца на дасягнутым. Тое, што было ўчора марай, пры яе здзяйсненні становіцца пройдзеным этапам, і чалавек, народ, чалавецтва ахопліваюць новыя мары і імкненні. У гэтым сэнсе жыцця, у гэтым прагрэсе. Толькі мёртвы абьякавы да ўсяго, не мае мэты.

Хто не імкнецца да новага, хто баіцца яго, той не мае будучыні, той дажывае свой век. Ідэолагі цытадэлі капіталізму — Злучаных Штатаў Амерыкі ў абароне яе сцвярджаюць, быццам амерыканскі спосаб жыцця дасягнуў найвышэйшага ўзроўню.

Нашы землякі, якія жывуць у ЗША, добра ведаюць цану гэтым словам, і няма патрэбы тут абвяргаць буржуазных ідэолагаў. Іншае ў нас. Мы збудавалі сацыялізм. Дасягнулі вялікага прагрэсу ў грамадскім і эканамічным жыцці, у на-

вуцы і тэхніцы. Але мы лічым: гэта першая фаза камунізму. Мы будзем камунізм. Той, хто будзе жыць пры камунізме, не спыніцца на гэтым, будзе крочыць далей. Будучае за тымі, хто няспынна ідзе наперад.

Мы верым у будучае. Ужо амаль пяцідзiesiąты раз з гэтай верай мы сустракаем Новы год. З надзеяй на лепшае, на перамогу мы віталі яго ў акопах, на франтах вайны, на руінах нашых гарадоў і сёл, на будоўлях. Вера ў лепшае будучае, нястрымнае імкненне здзяйснення мары дапамаглі нам у барацьбе з лютымі ворагамі, разрухай, у пераадоленні цяжкасцей у час стваральнай мірнай працы. Мы верым у будучае. Верым у тое, што ўсе народы могуць і будуць шчаслівымі. Таму ўпэўнена гаворым:

— Калі ласка, Новы год! У кожны дом, у сэрца кожнага сумленнага чалавека на зямлі!

Найлепшыя пажаданні ў Новым годзе вам, дарагія землякі!

12 и 13 декабря в Москве состоялся Пленум Центрального Комитета Коммунистической партии Советского Союза. Одним из вопросов повестки дня был вопрос «О международной политике СССР и борьбе КПСС за сплоченность коммунистического движения». С докладом выступил Генеральный секретарь ЦК КПСС Л. И. Брежнев. По этому вопросу Пленум единогласно принял следующее постановление.

О международной политике СССР и борьбе КПСС за сплоченность коммунистического движения

Заслушав и обсудив доклад Генерального секретаря ЦК КПСС тов. БРЕЖНЕВА Л. И. «О международной политике СССР и борьбе КПСС за сплоченность коммунистического движения», Пленум ЦК КПСС ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Целиком и полностью одобрить политическую линию и практическую деятельность Политбюро ЦК, направленную на осуществление выработанного XXIII съездом партии курса в области международной политики и мирового коммунистического движения.

Пленум отмечает, что, ведя борьбу против агрессивных сил империализма, последовательно проводя ленинский курс мирного сосуществования государств с различным социальным строем, ЦК КПСС и Советское правительство добились дальнейшего упрочения международных позиций нашей страны. Советский Союз вносит крупный вклад в защиту всеобщего мира и безопасности народов, в дело борьбы трудящихся масс за свободу, мир и социальный прогресс.

Вместе с тем на пути нормализации международной обстановки и упрочения мира серьезные препятствия создает агрессивная политика империалистических держав, в первую очередь американского империализма, а также реакнистских кругов ФРГ. Необходимо и впредь оказывать твердый отпор воинствующим силам империализма и их политике вмешательства во внутренние дела других стран и разжигания военных конфликтов.

Пленум одобряет позицию Политбюро и Советского правительства по вьетнамскому вопросу, считает необходимым и впредь оказывать всестороннюю поддержку героической борьбе вьетнамского народа против преступной агрессии империализма США.

Придавая большое значение делу укрепления европейской безопасности, Пленум считает важной задачей борьбу за осуществление принципов, изложенных в документах Варшавского и Бухарестского совещаний первых секретарей ЦК коммунистических и рабочих партий и глав правительств стран Варшавского Договора.

Пленум ЦК особо подчеркивает, что в современной международной обстановке, как никогда, важно укреплять сплоченность и могущество мировой системы социализма, развивать политическое и экономическое сотрудничество между социалистическими государствами, крепить международную солидарность рабочего класса, поддерживать народы, борющиеся против колониального гнета и неокOLONиализма, неуклонно проводить курс на упрочение союза с силами национального освобождения.

Пленум ЦК полностью одобряет линию и практическую деятельность Политбюро и Советского правительства в области взаимоотношения между КПСС и Компартией Китая, между Советским Союзом и Китайской Народной Республикой. Последние события в Китае, решения XI пленума ЦК КПК свидетельствуют о том, что великодержавная, антисоветская политика Мао Цзэ-дуна и его группы вступила в новую, опасную фазу. Курс, который нынешние руководители КПК проводят на международной арене: их политика по отношению к социалистическим странам; враждебная кампания против нашей партии и советского народа и раскольнические действия в международном коммунистическом движении — все это не имеет ничего общего с марксизмом-ленинизмом. Такая политика, такие действия наносят ущерб интересам социализма, международно-го рабочего и освободительного движения, социалистическим завоеваниям самого китайского народа и объективно оказывают помощь империализму.

Пленум ЦК подтверждает необходимость курса нашей партии на дружбу и интернациональную солидарность с Компартией Китая, с Китайской Народной Республикой. Вместе с тем Пленум считает необходимым решительно разоблачать антиленинские взгляды и великодержавный националистический курс нынешних китайских руководителей, усилить борьбу в защиту марксизма-ленинизма, генеральной линии, выработанной Московскими съездами 1957 и 1960 гг.

В сложившихся условиях еще большее значение приобретает борьба за сплочение всех коммунистических и рабочих партий на принципиальной основе марксизма-ленинизма. ЦК КПСС выражает согласие с мнением братских марксистско-ленинских партий о том, что в настоящее время создаются благоприятные условия для нового международного совещания представителей коммунистических и рабочих партий, которое должно быть хорошо подготовлено в ходе взаимных консультаций между партиями.

Пленум ЦК КПСС призывает партийные организации, всех трудящихся Советского Союза своим созидательным трудом еще более умножать экономическое и военное могущество страны, успешно претворять в жизнь великие планы коммунистического строительства, определенные партийной Программой и решениями XXIII съезда КПСС, достойно встретить славное пятидесятилетие Великой Октябрьской социалистической революции.



Л. И. БРЕЖНЕВУ—60 ГОД

19 снежня 1966 года Генеральному секретарю ЦК КПСС Леониду Ильичу Брежневу споўнілася 60 год. Выдатнага дзеяча Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, міжнароднага камуністычнага і рабочага руху ў гэты дзень сардэчна павіншавалі Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР, Савет Міністраў СССР. У адрас юбіляра прыйшлі тэлеграмы ад працоўных, ад партыйных і савецкіх устаноў з розных куткоў краіны, ад кіраўнікоў брацкіх Камуністычных партый і відных дзяржаўных дзеячоў замежных краін.

Л. И. Брежнев прайшоў выдатны шлях ад рабочага-слесара да Генеральнага сакратара ЦК КПСС.

Усёй сваёй нястомнай і рознабаковай дзейнасцю на карысць Радзімы Л. И. Брежнев здабыў глыбокую павагу камуністаў і ўсіх савецкіх людзей.

За выдатныя заслугі перад Камуністычнай партыяй і Савецкай дзяржавай у камуністычным будаўніцтве, умацаванні абароназдольнасці краіны і, адзначаючы вялікія заслугі ў барацьбе супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў на франтах Вялікай Айчыннай вайны, Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Л. И. Брежневу прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

19 снежня ў Крамлі Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. В. Падгорны ўручыў ордэн Леніна і медаль «Залатая Зорка» Героя Савецкага Саюза Генеральному сакратару ЦК КПСС Л. И. Брежневу.

Планы юбілейнага года

«У нас ёсць матэрыял і ў прыродных багачах, і ў запасе чалавечых сіл, і ў выдатным размаху, які дала народнай творчасці вялікая рэвалюцыя,—каб стварыць сапраўды магутную і багатую Русь»,—так гаварыў калісьці Уладзімір Ільіч Ленін.

Ажыццяўляючы ленинскія заветы, Камуністычная партыя, савецкі народ няўхільна ўмацоўваюць магутнасць Савецкай краіны, якая зараз паспяхова завяршае першы год пяцігодкі.

Вынікі зробленага за мінулы год, планы развіцця народнай гаспадаркі ў юбілейным, 1967 годзе абмеркавала другая сесія Вярхоўнага Савета СССР сёмага склікання, якая адбылася ў Маскве. Сесія разгледзела наступныя пытанні:

1. Аб Дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1967 год
2. Аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1967 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту СССР за 1966 год
3. Аб зацвярджэнні Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

Ніжэй мы прыводзім некаторыя лічбы з Дзяржаўнага плана і бюджэту на 1967 год, зацверджаных другой сесіяй Вярхоўнага Савета СССР.

● У 1967 годзе нацыянальны даход узрасце на 6,6 працэнта, а за два гады пяцігодкі на 14,5 працэнта.

● Планава рост вытворчасці прамысловай прадукцыі ў будучым годзе складе 7,3 працэнта.

● Выпрацоўка электраэнергіі вырасце ў 1967 годзе амаль на 10 працэнтаў і дасягне 598 млрд. квт. гадзін.

● Будзе здабыта 591 млн. тон вугалю, 286 млн. тон нафты, 160 млрд. кубаметраў газу.

● На 5,3 працэнта вырасце выплаўка сталі, на 6 пра-

цэнтаў вытворчасць пракату. Капітальныя ўкладанні ў чорную металургію павялічацца амаль на 21 працэнт.

● Хуткімі тэмпамі будуць развівацца харчовая і лёгкая прамысловыя — капітальныя ўкладанні ў гэтыя галіны павялічаны ў парэўнанні з 1966 годам на 11,5 працэнта.

● Рэальныя даходы на душу насельніцтва павялічацца на 5,5 працэнта і за два гады пяцігодкі — прыкладна на 12 працэнтаў.

● Аб'ём рознічнага таваразвароту павысіцца на 7,4 працэнта і складе ў 1967 годзе 119,8 млрд. рублёў.

Гэта значыць, што насельніцтву краіны будзе прададзена прамысловых і харчовых тавараў на 8,1 млрд. рублёў больш, чым сёлета.

● У 1967 годзе намечана пабудаваць 93,4 мільёна квадратных метраў жыллой прамысловых і харчовых тавараў на 14 працэнтаў больш, чым пабудавана ў 1966 годзе. Гэта значыць, што палепшаць жыллёвыя ўмовы і атрымаюць новыя кватэры прыкладна 13 млн. чалавек.

● К канцу 1967 года колькасць дзяцей у дзіцячых яслях і садах павялічыцца да 9,2 млн. чалавек.

У БЕЛАРУСКІМ ТАВАРЫСТВЕ ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

15 снежня ў Мінску адбылося пасяджэнне прэзідыума Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом. У яго рабоце прынялі ўдзел актывісты Таварыства, члены рэдакцыйнай калегіі газеты «Голас Радзімы».

Пасяджэнне адкрыў старшыня прэзідыума Таварыства на-

родны арыст Савецкага Саюза Р. Р. Шырма. Былі абмеркаваны вынікі работы трэцяга пленума Савецкага Камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом, меры па далейшаму развіццю культурных сувязей з беларусамі, якія пражываюць за мяжой.

Намеснік старшыні прэзідыума Таварыства, рэдактар газеты «Голас Радзімы» Л. Я. Прокша, адказны сакратар Таварыства П. М. Фралюў расказалі аб выніках работы трэцяга пленума Савецкага Камітэта, які адбыўся ў Маскве 29 лістапада гэтага года.

Прысутныя выказалі многа прапановаў па далейшаму развіццю і ўмацаванню культурных сувязей з суайчыннікамі, якія жывуць за граніцай. Гаварылася аб узаемаарэзюменні і сардэчных сустрэчах з імі на беларускай зямлі, аб неабходнасці зрабіць усё, каб нашы

землякі за рубяжом лепш ведалі сваю Радзіму.

Прынята рашэнне ў 1967 годзе зноў запрасіць дзяцей суайчыннікаў на адпачынак у адзін з піянерскіх лагераў Беларусі. Максимальна задавальняць просьбы суайчыннікаў у мастацкай літаратуры, падручніках па вывучэнню беларускай мовы, высылать ім больш запісаў музыкі, песень і танцаў беларускіх кампазітараў, аказваць дапамогу ў адшуканні сваякоў і г. д.

Удзельнікі пасяджэння выказалі пажаданні, каб больш прыязджала нашых землякоў у Беларусь, каб яны часцей пісалі ў Таварыства і рэдакцыю газеты «Голас Радзімы».

Прэзідыум прыняў рашэнне правесці ў снежні наступнага года пленум Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом.



На Мінскім радыёзаводзе ўступіў у строй новы канвеер, на якім правяраюцца—перад тым як паступіць у гандлёвую сетку—тэлевізары «Беларусь-110 М», НА ЗДЫМКУ: майстар АТК Іван ВАСІЛЕЎСКІ і кантралёр Ганна ГУДУН правяраюць гатовую прадукцыю.

Наша жыццё з кожным годам паліпаеца. Мы хочам прыгажэй апрацаваць, абсталяваць свае кватэры новай сучаснай мэбляй. Многае тут залежыць ад работнікаў лёгкай прамысловасці. Напярэдадні Новага года наш карэспандэнт пабываў у Міністэрстве лёгкай прамысловасці БССР, сустрэўся з міністрам Аляксандрай Фёдарайнай НІЧЫПАР і напрасіў адказаць на некалькі пытанняў.

Скажыце, калі ласка, якая ўвага ўдзяляецца развіццю лёгкай прамысловасці ў нашай рэспубліцы?

Вельмі вялікая. Асабліва ў апошнія семігоддзі. Фактычна ўсе прадпрыемствы лёгкай прамысловасці ў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны былі знішчаны. Усё, што зроблена, — дасягненне пасляваенных год. Цяпер лёгкай прамысловасць — адна з вялікіх.

Вы сказалі, што лёгкай прамысловасць дасягнула асабліва вялікіх поспехаў у мінулым сямігоддзі. Ці не маглі б вы аб іх расказаць больш падрабозна?

За гады сямігодкі на будаўніцтва прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці было затрачана 100 мільянаў рублёў. Пабудаваны дзесяткі прадпрыемстваў, якія вядомы ва ўсім Савецкім Саюзе. Гэта другая чарга Аршанскага льнокамбіната, Баранавіцкі баваўняны камбінат, абутковая фабрыка ў Гродна, шўкаткацкая — у Віцебску, Брэсцкі дывановы камбінат, швейныя фабрыкі ў Магілёве і Гомелі. За сем год асвоены дзесяткі зусім новых вырабаў, якія раней у рэспубліцы нават не выпускаліся. Гэта тэкстыльная гаспадарка, абутак і швейныя вырабы са штучнай футры і скуры, тканіны з сінтэты-

чнымі валокнамі, пятаканыя вырабы і многае іншае.

За сем год звыш намечанага плана было вырабавана 4 мільёны метраў шарсцяных тканін, 26 мільянаў пар скуранага абутку, 55 мільянаў штук верхняга трыкатажу і іншае.

А што намаячаецца зрабіць у бліжэйшым пяцігоддзі?

Планы на 1966—70 гады вялікія. Імі прадугледжваецца вытворчасць новых відаў вырабаў, значнае павелічэнне выкарыстання розных хімічных матэрыялаў, хімічных валокнаў, новых відаў аддзелачных матэрыялаў. На тэкстыльных прадпрыемствах будзе прымяняцца спецыяльная апрацоўка, якая надае тканінам вельмі каштоўныя якасці: яны не будуць камечыцца і садзіцца пасля мыцця. І ў гэтым пяцігоддзі будуць уведзены ў строй новыя прадпрыемствы. Сярод іх Пінскі камбінат верхняга трыкатажу. Яго магутнасць — 12 мільянаў вырабаў у год.

Першы год новай пяцігодкі ўжо, можна сказаць, мінуў. Яго поспехі радуюць нас. Прадпрыемствамі лёгкай прамысловасці за гэты час асвоена каля 400 новых мадэляў абутку, 36 новых артыкулаў тканін, больш 600 новых мадэляў швейных вырабаў. На Аршанскім ордэна Леніна льнокамбінате ў мінулым годзе асвоены выпуск плацельных і кашомных тканін з лаўсанам. Выпушчана больш двух мільянаў метраў цікавых парцьерных тканін, якія карыстаюцца вялікім попытам нават за межамі Савецкага Саюза.

Пабудаваны ў мінулым сямігоддзі Баранавіцкі баваўняны камбінат цяпер дае 160—170 тысяч метраў тканін у суткі. Выпускае прадукцыю Брэсцкі дывановы камбінат. Яна карыстаецца вялікім попытам у пакупнікоў. Пущана буйнейшая швейная фабрыка ў

Магілёве, якая выпускае жаночыя паліто ўсіх відаў.

Наступны год юбілейны. Чым рыхтуюцца сустрэць пяцідзясяцігоддзе Савецкай улады работнікі лёгкай прамысловасці?

Як і раней, будзем будаваць новыя прадпрыемствы. Міркуючы ў 1967 годзе на будаўніцтва асигнаваць 40 мільянаў рублёў. Сярод новых аб'ектаў павінны быць Гродзенская баваўня-прадзільная фабрыка, Брэсцкая панчошная і трыкатажная фабрыкі, Салігорская і Пінская трыкатажныя прадпрыемствы.

Мінекім камвольным камбінатам будзе асвоена вытворчасць тканін з прымяненнем эластычных ніцей, прафіліраванага капрону. Пачаты ўпершыню ў рэспубліцы выпуск шарсцяных тканін з пячатым малюнкам. Камбінат прыступіць да вытворчасці фасоннай і меланжавай пражы, з якой трыкатажнікі зрабляць верхняе адзенне, адпавядаючае сучаснай модзе. Будзе наладжаны выпуск жаночых паліто з чысташарсцянога інтэрлочнага палатна, здубіраванага з паралонам.

Аршанскі льнокамбінат рыхтуе спецыяльныя дэкаратыўныя тканіны да юбілею. Тут жа будзе асвоена вытворчасць вельмі цікавай новай тканіны з выкарыстаннем трыацэтатнага шўку і льновалакна. Распрацаваны ўзоры атрымалі высокую ацэнку не толькі ў Мінску, але і ў Маскве.

Ну, а што цікавае з'явіцца на прылаўках магазінаў напярэдадні Новага года?

Якую прадукцыю выпускаюць прадпрыемствы лёгкай прамысловасці, вы ўжо ведаеце. Вырабы можна купіць у любым горадзе, у любой вёсцы. Прыгожыя баваўняныя



Такі прыгожы абутак выпускае Гродзенская фабрыка «Нёман». Гэтыя і многія іншыя мадэлі абутку з'явіліся на прылаўках магазінаў напярэдадні Новага года. Пакупнікі іх ахвотна набываюць.

і шарсцяныя тканіны, цёплыя футравыя боцікі і элігантныя жаночыя абутак, дзіцячыя чаравічкі і хатнія эластычныя з шаўковым верхам туфлі, трыкатажныя вырабы, паліто і кашомы можна набыць у мясцінах напярэдадні свята. У такія дні попыт на тавары асабліва вялікі. Кожнаму хочацца набыць абноўку. Мне здаецца, што ў асноўным мы зможам задаволіць густы і запатрабаванні нашых пакупнікоў.

МАРШРУТ МІНСК— МАЛАДЗЕЧНА



— Увага! З другога пугі адпраўляецца электрапоезд Мінск—Маладзечна.

Гэтыя словы зусім нядаўна пачалі гучаць у будынку Мінскага вакзала. 4 снежня ў Маладзечна прышла першая электрычка, а зараз яе зграбныя вагончыкі пяць разоў у дзень бягуць ад сталіцы да горада-спадарожніка і назад. Гэта першы электрыфікаваны ўчастак чыгункі ў Беларусі даўжынёй 80 кіламетраў.

Мінскі вакзал, 8 гадзін 53 минуты... Успыхваюць вочы электравоза, святло іх рассякае ранішні змрок. Машыніст Уладзімір Сямёнаў уключае прыборы кіравання, і поезд пачынае амаль бязгучна набіраць хуткасць.

Да гэтага часу Уладзімір Васільевіч вадзіў паравозы, і ён знаходзіць, што праца машыніста электравоза значна алегчана больш дасканалымі прыборамі, зручнасцямі ў кабіне.

— Але не гэта галоўнае, — гаворыць ён. — Галоўнае, электрычка зручны для пасажыраў і танны для дзяржавы від транспарту. На ёй паездка ў Маладзечна, бадай, зойме не больш часу, чым паездка на трамваі з канца ў канец Мінска. Хуткасць нашага поезда на асобных участках дасягае 100 кіламетраў. Новая электрыфікаваная траса, безумоўна, адыграе вялікую ролю ў культурным і эканамічным развіцці прыгараднай зоны.

Поезд імчыцца праз маладыя сасновыя лясы, пад відукамі шасэ, міма вёсак і дачных пасёлкаў, агінае славыты пагорак каля Ушы, дзе стаяў калісці штаб Напалеона... Але як бы хутка ні ішоў ён на захад, сонца ўсё ж абганяе яго, і світанне наступае ў дарозе.

— Паглядзіце, якая прыгажосць! Шкада толькі, што няма тых векавых бароў, якія падступалі да чыгункі з абодвух бакоў да вайны, — заўважае Сямёнаў. — Немцы іх вырубілі, ратуючыся ад партызан.

Уладзімір Васільевіч выдатна ведае ўсе тутэйшыя мясціны: з 1936 года ён вадзіць саставы па беларускіх дарогах. Толькі на час вайны змяніў ён прафесію машыніста на прафесію падрыўніка. З атрадам чыгуначнікаў пад камандаваннем Канстанціна Заслонова ён быў закінуты на акупіраваную тэрыторыю і да 1944 года партызаніў у мінскіх лясах.

Пасля вызвалення Мінска вярнуўся да старой работы. Вучыў моладзь, а нядаўна і сам закончыў курсы машыністаў электравозаў.

Перад вачыма машыніста — прыбор, які здалёк улоўлівае сігналы светафора. Зялёныя сцяжыны на шкле прыбора азначаюць, што ўсё ў парадку, жоўтыя — напярэджаюць, а калі запальваецца чырвона-жоўтае шкельца — значыць, пуць закрыт. Тут ужо нават калі машыніст нічога не заўважыць, разумныя прыборы спыняць поезд самі.

Але рэдка запальваюцца чырвона-жоўтыя агеньчыкі. Па хвіліне на прыпынак — і электрапоезд імчыцца далей, на гэціны зялёны агеньчык светафора.

В. КАЛЯДЗІЧ.

На здымку: электрапоезд на Маладзечанскім вакзале.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

Новый год пришел на нашу землю. Во всех странах мира трудящиеся люди встречают его с доброй надеждой. Эта надежда объединяет всех людей доброй воли, придает им силы в борьбе за лучшее будущее, за мир. Будущее за теми, кто неустанно идет вперед, кто не перестает верить в победу. С этой верой наша страна встречает Новый год вот уже почти в пятидесятый раз. Мы верим, что и другие народы могут быть и будут счастливы [НАИЛЕПШЫЯ ПАЖАДАННІ У НОВЫМ ГОДЗЕ].

Недазго в Минске состоялось заседание президиума Белорусского товарищества по культурным связям с зарубежом. На заседании было принято решение в 1967 году вновь пригласить детей соотечественников на отдых в пионерский лагерь. Удовлетворять просьбы соотечественников в художественной литературе, учебниках по изучению белорусского языка, высылать больше записей музыки, песен, танцев, оказывать помощь в розыске родственников [У БЕЛАРУСКИМ ТАВАРЫСТВЕ ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫНКАМІ ЗА РУБЕЖОМ].

Сегодня на страницах нашей газеты выступает министр легкой промышленности Белоруссии А. Ф. Ничипор — «НА ЛЮБЫ ГУСТ». Она рассказывает о том, что легкая промышленность республики больших успехов добилась в послевоенные годы и особенно в прошедшей семилетке. Но если на строительство предприятий за семилетку было ассигновано государством 100 миллионов рублей, то только за один 1967 год вложения в строительство предприятий легкой промышленности будут равны 40 миллионам. Первый год новой пятилетки (1966—1970) принес большие успехи. Предприятиями уже освоено около 400 новых моделей обуви, 36 новых артикулов тканей, более 600 новых моделей швейных изделий.

Генеральному секретарю Центрального Комитета КПСС Леониду Ильичу Брежневу исполнилось 60 лет. В связи с шестидесятилетием и за выдающиеся заслуги перед партией и государством Л. И. Брежнев Указом Президиума Верховного Совета СССР было присвоено высокое звание Героя Советского Союза с вручением ему ордена Ленина и медали «Золотая Звезда». [Л. И. БРЕЖНЕВУ — 60 ГОД].

«ЧЛЕН УРАДА» — очерк о судьбе белорусской женщины. Мы встречаемся с героиней то во время ее выступления на совещании животноводов, где она призывает в полную силу использовать механизацию на фермах, то за столом рядом с председателем Верховного Совета республики, когда она ведет сессию, то в Бигосове, где она сдает экзамен в зооветеринарном техникуме. Теперь Галина Алексеевна Лагунова директор Полоцкого пригородного совхоза.

Веселые, талантливые люди живут в Ошмянах. Чудесные фигурки из дерева вырезает преподаватель одной из местных школ Петр Иосифович Буслевич. Темы его работ очень разнообразны. Много радости принесла и зрителям, и артистам поставленная народным театром пьеса Янки Купалы «Павлинка». За время своего существования народный театр поставил много драматических спектаклей, а начало музыкальным спектаклям положила оперетта на слова Вс. Вишневского «Раскинулось море широко». Музыку к ней написал местный композитор, резмигрант из Франции Рене Коханович [«ТУТ ЛЮБЯЦЬ МАСТАЦТВА»].

СТУДЗЕНЬ

Дзяржаўная камісія падпісала акт аб прыёме першай чаргі Гомельскага суперфасфатнага завода. У яго будаўніцтве прымае ўдзел уся краіна: Хабараўск прыслаў кампрэсары, Новасібірск — электраўстаноўкі, помпы прыбылі са Свядлоўска, транспарцёрныя структуры з Курска. На гігант хіміі працавалі многія прадпрыемствы Гомеля.

Уведзены ў дзеянне новыя магутнасці на Наваполацкім нафтаперапрацоўчым заводзе, Баранавіцкім баваўняным камбінаце і Светлагорскім заводзе штучнага валакна.

ЛЮТЫ

Аўтаматычная станцыя «Месяць-9» зрабіла мяккую пасадку на паверхню Месяца. З паверхні спрадвечнага спадарожніка Зямлі паспяхова ажыццэўлены радыётэлевізійныя перадачы.

Новую машыну стварылі мінскія аўтазаводцы. Канструктары назвалі яе «МАЗ-515».

САКАВІК

Адбыўся XXVI з'езд Камуністычнай партыі Беларусі, на якім быў абмеркаваны праект Дырэктыў XXIII з'езду КПСС на пяцігадоваму плане развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1966—1970 гады.

З вялікім поспехам прайшоў фестываль беларускага мастацтва ў РСФСР. Кемерава, Новакузнецк, Новасібірск, Омск, Свядлоўск — такі маршрут быў у 500 лепшых прадстаўнікоў мастацтва рэспублікі.

КРАСАВІК

XXIII з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза разгледзеў важнейшыя пытанні палітычнай, эканамічнай, ідэалагічнай і арганізатарскай дзейнасці партыі, калектыўна выпрацаваў палітычную лінію партыі на бліжэйшыя гады.

Наша краіна, якая стварыла ў 1957 годзе першы штучны спадарожнік Зямлі, вывела першы штучны спадарожнік на арбіту вакол Месяца.

МАЙ

Пленум ЦК КПСС прыняў пастанову аб далейшым развіцці меліярацый зямель для атрымання высокіх і ўстойлівых ураджаю асобных і іншых сельскагаспадарчых культур. Для нашай рэспублікі пастанова мае асаблівае значэнне: у бягучай пяцігодцы ў Беларусі будзе асваена 1 мільён 550 тысяч гектараў пераўвільготненых зямель.

ЧЭРВЕНЬ

Адбыліся выбары ў Вярхоўны Савет СССР. Ад нашай рэспублікі ў вышэйшы орган улады было абрана 60 дэпутатаў. Сярод іх — шахцёр В. Пінчук, рабочы А. Барташвіч, дзяржа Л. Асінок, пэат П. Броўка, прэзідэнт АН БССР В. Купрэвіч.

ЛІПЕНЬ

Больш 200 дэлегатаў сабраліся на IX з'езд архітэктараў БССР. Дойдзіць рэспубліцы вялі размовы аб тым, як забудоваваць і рэканструкцыя гарады і вёскі Беларусі. Зараз усе гарады і многія вёскі будуцца на аснове генеральных планаў.

ЖНІВЕНЬ

З канвеера Мінскага трактарнага завода сыйшоў паўмільённым трактар. Сялета заводу споўнілася 20 год. Старажытны Слуцк адзначыў свой 850-гадовы юбілей.

ВЕРАСЕНЬ

Першае на захадзе краіны буйное месцанараджэнне высякажасных карналітаў адкрылі на Палесці беларускія геолагі.

КАСТРЫЧНІК

На Першым Усеаюным конкурсе на лепшую савецкую песню і лепшае выкананне першай прэмія прысуджана песні «Тамачы сэрца», якую напісаў беларускі кампазітар І. Лучанок. Яе з вялікім поспехам выканаў мінчанін В. Вуячыч.

ЛІСТАПАД

У Оршы завершана будаўніцтва галоўнага вытворчага корпуса на трактарарамонтным заводзе. Яго плошча — 7800 квадратных метраў.

СНЕЖАНЬ

За мужнасць і гераізм, самаадданую партызанскую барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі працоўныя горада Мінска ў Вялікай Айчыннай вайне і за поспехі, дасягнутыя ў пасляваенны час, сталіца Беларусі ўзнагароджана ордэнам Леніна.

У розных напрамках, на палях і лясах кроць металічных матчы. Да гарадоў і вёсак цягнуцца высокавольтавыя лініі. Частка іх бярэ пачатак у Жодзіна, там, дзе раскінуліся вытворчыя карпусы Смалевіцкай ДРЭС. Уздзень і ўначы дыхаюць полымем яе топки, мерна гудуць турбіны, вырапаючы электрычную энергію.

Я не адразу яе пазнаў, калі яна села за стол побач са старшынёй Вярхоўнага Савета рэспублікі Максімам Таўкам, хоць быў шэраў упэўнены, што недзе сустракаў, недзе бачыў. Але дзе? Я перабраў у памяці свае апошнія сустрэчы, знаёмства, а прыгадваў так нічога і не змог. І толькі калі яна загаварыла, усё стала на сваё месца.

Ну, вядома, гэта Галіна Лагунова. Годзе Галіны некалькі адразу вирнуў мяне да той падлетайшай нарады жылвядоўцаў у Мінску, дзе я стаў сведкай яе выступлення. Помніцца, тады яно мне глыбока ўзрушыла. Можна таму, што ў ім адчуваўся дух маладосці, неспрымальнасці да ўсёго таго, што зачынае, стаіць на дарозе.

Гэта ўражанне падмацоўвалася і другім — самім выглядам прамоўцы. Сталася так, што да яе выступлення садыня, наважаныя людзі, якія, безумоўна, мелі багаты практычны і жыццёвы вопыт.

А тут узяліся на трыбуну нейкая дзяўчына. Стаіць дырктаркі палцамі перабірае кудрычкі валасоў, якія апдаюць на лоб, нік, мусціць не абярнуўшыся думкамі. Паўна, хнялошная. Яй тады падумаў: ну, паноніта ёй спадарожніца прасіць слова, што такое дзяўчына можа сказаць!

Але хутка я зразумеў, што памыліўся. Гэта дзяўчына ўяла, як жакоўца, быка адразу за

рогі, пачала сваё выступленне з пытання, якое, відаць, хвалявала не адну яе.

— Скажыце, — гаварыла яна, — папракаючы ўсіх прысутных, у час перапынку мой сябар з газеты «Звязда» ўзяўся пазнаёміць мяне з Галінай Лагуновай. Ён ужо не аднойчы дагэ-

ЧЛЕН

туль сустракаўся з ёй. Здаецца, нават нешта пісаў. Мне вельмі руніла пагаварыць з Галінай. І гэта было звычнае не толькі з журналісцкай цікавасцю да яе асобы, Справа ў тым, што неўзабаве пасля вызвалення Польшчыны ад нямецкай акупацыі прадукцыі не знімі. Дажывем-ся да таго, што не адмовіцца браці ганчленныя арганізацыі, дырэжава.

Дырэктар саўгаса на нарадзе чамусьці не прысутнічаў. Я не ведаю, што тырвалася ў яго душы, калі ён даказаў пра выступленне сваёй свінаркі. З рэказдаў толькі змялі, што Лагуновай няма і не будзе. Яна хацелася даянэцця ад Галіны, як цыпер там у Палаце, як жыўці людзі.

— Ды жыўці ядрэныя, не крудуюць, — адказала Галіна, калі пасля знаёмства і завесў размову на гэту тэму. — Абудавалі ўсе, зарабляюць

добра. У двух словах не раскажаш. Лепей, калі будзеце ў Полацку, заходзьце да мяне. З'ездзім туды, самі пабачым. Дарэчы, і я ўжо даўно не была ў башкі. Усё ніжэй на выбару ча-дзе?

— Выходзіць, што яна не жыць ўжо болыя ў Палаце. Дзе, што

УРАДА

яна робіць? Для мяне гэта было загадкай. Але я не стаў дашытвацца, некалькі паспрабаваў.

— А ты хіба не ведаў, — здзіўніў мой прывішч, калі мы засталіся ўдвая, — што Лагунова ўжо з год як узначальвае Польшчыну прыгарады саўгаса?

Словы Галіны абудзілі ў маёй душы шэрады намер пры зручным выпадку набываць у «Чарноўнай Палаце». Нядоўна гэкі выпадак надарыўся. І трэба ж так: мяне чакала нядоўна. У канторы сказаў, што Лагуновай няма і не будзе. Яна хацелася даянэцця ад Галіны, як цыпер там у Палаце, як жыўці людзі.

— Ды жыўці ядрэныя, не крудуюць, — адказала Галіна, калі пасля знаёмства і завесў размову на гэту тэму. — Абудавалі ўсе, зарабляюць

выклікала спачуванне ў бухгалтара.

— Вы ведаеце, ёсць, выйспе калі вам дужа патрэбна пабачыцца. Бігосава не так ужо далёка ад Полацка. За дзве гадзіны будзеце там.

І вось я ў Бігосаве. Сяджу ў пакой выкладчыцы рускай мо-

У першыя месяцы столькі было клопатаў, думала, што нічога не атрымаецца. Ну, а цяпер бачым нічога, усё наладзілася. Раней упор рабіўся на асобна-вня, а гаспадарку трэба было спецыялізаваць на вырошчванні ранішай гародніны, садавіны. Таму саўгас не даваў таго, што

даў адзін аднаго з дзяцінства. Мяркуючы на ўсім, Барыс і Галіна моцна кахаюць адзін аднаго. У іх ёсць ужо сын, якому споўніўся пяцігадовы год. Яны разамлі ўзяць яго з сабой. Усё ж такі едучы к дзеду.

Прыехалі мы ў «Чарноўную Палацу» перад абедам. Вёска размясцілася паўкрутам на высокім пагорку, унізе раскінулася возера. Ад возера не заста-лося і следу, ды гэта было б неперародным праз столькі часу. Усцязж вуліцы, як на парад, выстраілі маладыя стройныя дзяўчы. Дзень быў марозны, і на іх зіхавець серабрыстыя ліней, нібы выселены ўбор інвесты.

Для башкі Галіны — Аляксее Цярэцішэвіча наш прыезд быў нечаканым. Ён замітуўся, падняў на погі ўсіх у доме. Прыйшла і шэка Галіны — Волга Цярэцішэвіч. Ёй ужо за пяцідзесяць. Спачатку яна мне паказалася вясёлай, усім задаволенай і шчасливай жанчынай. Але калі яна пасядзела крыху і потым вышла чарку, то не магла болыя стрымліваць сваю патэманую тугу. У вачах паявіліся бліскучыя слязкі. І яе можна аразумець. На доле Волгі Цярэцішэвічы вылаў краўці лёс. Муж загінуў на фронце. У яе было двое дзяцей, аднаму паче, другому воем год, калі муж пайшоў на вайну. Напэўна, і яна цыпер мела б унукаў, але гэтаму не суджана было збыцца. На дзеньні лагер, дзе хаваліся жыдары, калі гітлераўцы спалілі вёску,

мог даць іншы раз прынесці страты. Прышлося зрабіць круглы паварот. Цыпер, здаецца, усё пайшоў на лад. Гаспадарка стала рэнтабельнай, і людзі пачалі пярэдня зарабляць.

Адной ёй, Галіне, вядома, не ўспраўца з праблемамі і задачамі, якія штодзень паўстаюць перад дырэктарам. Але ў яе ёсць добрыя памочнікі — аграрны, затаэхнік, эканаміст, бухгалтар.

Галіна Аляксееўна ўгаварыла мяне застацца на дзень у саўгасе, каб я сам мог усё пабачыць. А наступнай ранінай мы адправіліся ў «Чарноўную Палацу». З імя паехаў муж Галіны Аляксееўна — Барыс. Ён працуе эканамітарчыкам на будаўніцтве дарогі. Пажалялі яны гадзі тры назад, калі Барыс вярнуўся з арміі. Ну, а ве-

даў адзін аднаго з дзяцінства. Мяркуючы на ўсім, Барыс і Галіна моцна кахаюць адзін аднаго. У іх ёсць ужо сын, якому споўніўся пяцігадовы год. Яны разамлі ўзяць яго з сабой. Усё ж такі едучы к дзеду.

Прыехалі мы ў «Чарноўную Палацу» перад абедам. Вёска размясцілася паўкрутам на высокім пагорку, унізе раскінулася возера. Ад возера не заста-лося і следу, ды гэта было б неперародным праз столькі часу. Усцязж вуліцы, як на парад, выстраілі маладыя стройныя дзяўчы. Дзень быў марозны, і на іх зіхавець серабрыстыя ліней, нібы выселены ўбор інвесты.

Для башкі Галіны — Аляксее Цярэцішэвіча наш прыезд быў нечаканым. Ён замітуўся, падняў на погі ўсіх у доме. Прыйшла і шэка Галіны — Волга Цярэцішэвіч. Ёй ужо за пяцідзесяць. Спачатку яна мне паказалася вясёлай, усім задаволенай і шчасливай жанчынай. Але калі яна пасядзела крыху і потым вышла чарку, то не магла болыя стрымліваць сваю патэманую тугу. У вачах паявіліся бліскучыя слязкі. І яе можна аразумець. На доле Волгі Цярэцішэвічы вылаў краўці лёс. Муж загінуў на фронце. У яе было двое дзяцей, аднаму паче, другому воем год, калі муж пайшоў на вайну. Напэўна, і яна цыпер мела б унукаў, але гэтаму не суджана было збыцца. На дзеньні лагер, дзе хаваліся жыдары, калі гітлераўцы спалілі вёску,

мог даць іншы раз прынесці страты. Прышлося зрабіць круглы паварот. Цыпер, здаецца, усё пайшоў на лад. Гаспадарка стала рэнтабельнай, і людзі пачалі пярэдня зарабляць.

Адной ёй, Галіне, вядома, не ўспраўца з праблемамі і задачамі, якія штодзень паўстаюць перад дырэктарам. Але ў яе ёсць добрыя памочнікі — аграрны, затаэхнік, эканаміст, бухгалтар.

Галіна Аляксееўна ўгаварыла мяне застацца на дзень у саўгасе, каб я сам мог усё пабачыць. А наступнай ранінай мы адправіліся ў «Чарноўную Палацу». З імя паехаў муж Галіны Аляксееўна — Барыс. Ён працуе эканамітарчыкам на будаўніцтве дарогі. Пажалялі яны гадзі тры назад, калі Барыс вярнуўся з арміі. Ну, а ве-

даў адзін аднаго з дзяцінства. Мяркуючы на ўсім, Барыс і Галіна моцна кахаюць адзін аднаго. У іх ёсць ужо сын, якому споўніўся пяцігадовы год. Яны разамлі ўзяць яго з сабой. Усё ж такі едучы к дзеду.

Прыехалі мы ў «Чарноўную Палацу» перад абедам. Вёска размясцілася паўкрутам на высокім пагорку, унізе раскінулася возера. Ад возера не заста-лося і следу, ды гэта было б неперародным праз столькі часу. Усцязж вуліцы, як на парад, выстраілі маладыя стройныя дзяўчы. Дзень быў марозны, і на іх зіхавець серабрыстыя ліней, нібы выселены ўбор інвесты.

Для башкі Галіны — Аляксее Цярэцішэвіча наш прыезд быў нечаканым. Ён замітуўся, падняў на погі ўсіх у доме. Прыйшла і шэка Галіны — Волга Цярэцішэвіч. Ёй ужо за пяцідзесяць. Спачатку яна мне паказалася вясёлай, усім задаволенай і шчасливай жанчынай. Але калі яна пасядзела крыху і потым вышла чарку, то не магла болыя стрымліваць сваю патэманую тугу. У вачах паявіліся бліскучыя слязкі. І яе можна аразумець. На доле Волгі Цярэцішэвічы вылаў краўці лёс. Муж загінуў на фронце. У яе было двое дзяцей, аднаму паче, другому воем год, калі муж пайшоў на вайну. Напэўна, і яна цыпер мела б унукаў, але гэтаму не суджана было збыцца. На дзеньні лагер, дзе хаваліся жыдары, калі гітлераўцы спалілі вёску,

мог даць іншы раз прынесці страты. Прышлося зрабіць круглы паварот. Цыпер, здаецца, усё пайшоў на лад. Гаспадарка стала рэнтабельнай, і людзі пачалі пярэдня зарабляць.

Адной ёй, Галіне, вядома, не ўспраўца з праблемамі і задачамі, якія штодзень паўстаюць перад дырэктарам. Але ў яе ёсць добрыя памочнікі — аграрны, затаэхнік, эканаміст, бухгалтар.

Галіна Аляксееўна ўгаварыла мяне застацца на дзень у саўгасе, каб я сам мог усё пабачыць. А наступнай ранінай мы адправіліся ў «Чарноўную Палацу». З імя паехаў муж Галіны Аляксееўна — Барыс. Ён працуе эканамітарчыкам на будаўніцтве дарогі. Пажалялі яны гадзі тры назад, калі Барыс вярнуўся з арміі. Ну, а ве-

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ●

Вінішую нашу любімую Радзіму са святаям. З усіх жажданых міе хацелася б выбраць адно — нахэй будзе мір на ўсім свеце! І злучыць каб савецкі і амерыканскі народы жылі дружна, як браты.

55 год жыўці ў ідэаліцы ад Бацькаўшчыны. Маёй сям'і нязручна ў Амерыцы, але ці можа замкніць нават багата мячыка мілаю сэрцу матулю? Праз шчыць тысяч вёрст прымі, родная старонка, маю бласкочную любіў!

С. СВЯТОХА.

10 июня вечером я вылетела из Монреала в Амстердам, затем в Варшаву, а на следующий день вечером уже была в Москве.

Москва! Чье сердце не забьётся чаще только при упоминании о ней? А побывать в Москве, погулять по ее широким и многолюдным проспектам — это совсем-таки редкое счастье.

12 июня я вылетела в город Донецк, откуда на такси — прямо в шахтерский поселок Харцызск, где меня ожидала сестра, с которой мы не виделись 50 лет, и шурин с детьми.

24 июня в 7 часов вечера я уже была в родном Антополе. Меня сердечно встретили родственники. В честь моего приезда они устроили вечер. На следуюший день я пошла поклониться могилам матери.

Я узнавала и не узнавала дорожке мне места. Там, где был наш хутор, разместился теперь колхозный двор. Посидела на берегу пруда, в котором купалась в юности, вспомянула прошлое, детские годы. Встречалась с нашими бывшими соседями и долго беседовала с ними.

В Антополе приезжала группа артистов из Минска. Дали замечательный концерт на белорусском языке. Зал был заполнен публикой.

В Антополе я узнала, что моя сестра Наталья Сапко из Торонто (она с мужем тоже осталась на Родине) находится в больнице. Я ее посетила. Она мне рассказала, какой хороший уход там за больными.

Из Антополя я поехала к родственникам моего мужа в село Именины, где меня тоже

очень сердечно приняли. Много было встреч с любими, с которыми я провела юные годы. Побывала у них в гостях. Живут все хорошо. Культурный уровень жителей деревни значительно выше среднестатистического. Живут они в домах из 3—4 комнат. Комнаты просторные, чистые. У каждого дома — цветы и сад. Везде чистота.

Побывала я и в Бресте, в Пружанах, видела с родными тетками. Была в Шерешеве у племянников. Живут они зажиточно. Никогда я не забуду тех двух недель, проведенных в Брестчине, и людей, с которыми мне довелось встретиться. Всем я им очень благодарна за хороший прием.

В заключение хочется сказать, что нет больше радости, чем побывать на Родине, познакомиться с родными и друзьями.

Е. КУДЛА.

Канада.

Хутка Новы год пастукае ў дзверы. Жадаем усім землякам на Радзіме многа шчасця ў 1967 годзе, а Савецкай краіне — вялікіх поспехаў. Кніжкі, якія вы нам прыслалі, прачыталі па два разы кожную. Зараз думаем каб прачытаць кнігі перадачы іншым, каб і яны мелі ад іх такую ж асааоду, як і мы. За 37 год жыцця на чужыне мы з жонкай не забылі родны край і застаемся шчырымі беларусамі. Сын наш стаў французам, але гэта не яго віна: трэба скаваць так, як «граюць». Калі для нас гэта не вялікая турбота, прывітаўце нам кнігі і газеты наадалей.

Зоя і Мікалай ГАРБАЧЫКІ.

Я атрымаваю газету «Голас Радзімы». І хаця некаторыя нумары губляюцца і не даходзяць да мяне, я ўсё роўна рады кожнай нумару. Для нас, эмігрантаў у далёкіх краінах, дорага кожнае слова на рускай і беларускай мовах. Весткі з Радзімы дапамагаюць нам жыць.

М. ЛАЗОВІК.

Аргенціна.

● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ● ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ ●

ЖИЛА-БЫЛА ДЕВОЧКА

В канун Нового года обычно рассказывают веселые истории со счастливым развязкой, с добрым Дедом-Морозом или Сантой-Клаусом (как его принято), с богатой рождественской елкой. История же, которую я хочу вам поведать,—грустная, а какой будет ее финал, пока никто не может сказать...

Итак, жила-была девочка. Назовем ее Наташей Блажевич. В январе ей исполнилось шестнадцать. Осталась она в Барановичах, этот день был бы в ее жизни одним из самых памятных. Вместе с подружками из своего и других классов она, наверно, сидела бы на сцене в актовом зале, нарядная и чуть-чуть смущенная. Их всех, и Наташу тоже, поздравил бы с совершеннолетием Иван Николаевич Шоломицкий, директор школы. Может быть, Александра Дмитриевна Николаева, классная руководительница, гордая за своих девочек, сказала бы: «Каким вы сегодня счастливые! Перед вами еще непройденные дороги молодости, вам покоряют высоты, идти к своей цели!»

А потом начальник милиции вручил бы Наташе паспорт и, пожимая руку, произнес: «Теперь, Наташа Блажевич, вы становитесь полноправной гражданкой СССР».

У подружек Наташи все это будет, а у нее самой — уже нет.

«Здравствуй, Галя! С приветом к тебе Наташа. Доехали мы хорошо. Живем в гостинице «Ярославской». Купили все необходимое. Завтра пойдем забирать мой и Анхинин аргентинские паспорта. У нас будут синие, а у папы с мамой красные... Ходим и ездим по всей Москве... В понедельник утром улетаем. Билеты уже на руках. Вот, кажется, и все. Как приедем в Аргентину, напишу».

Василий Петрович Блажевич уехал из родной деревни не по собственной воле. Как и многих в те времена, его выгнала в Аргентину нужда. Было это в 1930 году. Там свела его судьба с Ольгой, будущей женой. Там и дети у них родились — Анна, Елена и Наташа. В Советский Союз. В Барановичах им дали квартиру, предоставили работу. Дети получили возможность бесплатно учиться. Анна окончила среднюю школу. Пошла работать на швейную фабрику. Перед нею, как и перед всеми советскими юношами и девушками, были открыты двери высших учебных заведений. При желании она могла стать инженером. Елена тоже работала. Как-то летом дали ей в профсоюзном комитете путевку, и она уехала отдыхать к Черному морю. Там познакомилась с хорошим парнем, ленинградцем, и вскоре вышла за него замуж. Теперь Елена работает в швейном ателье, а муж ее — на заводе, слесарем-сборщиком. Живут в Ленинграде.

Наташа, самая младшая, почти не помнила той далекой заморской страны, что зовется Аргентиной. Ведь увезли ее отсюда родители еще ребенком. Здесь, в Советском Союзе, она впервые прочитала по

слогам: «ма-ма». Здесь, в советской школе, перед нею постепенно раскрывался таинственный мир познания, здесь, в среде советских детей, начал складываться ее характер.

Я хожу по коридорам школы, в которой училась Наташа, прислушиваясь к тому, что говорят о ней.

Наташа Блажевич была очень способной девочкой. Даже трудно сказать, что ей легче давалось. Мы до сих пор жалеем, что она уехала из Барановича, — это директор школы.

Ната мечтала стать врачом, собиралась в медицинский институт, — это Галя, первая подружка Наташи.

К ней теперь идут из Аргентины письма. А Галя уже держит в курсе новостей и Александр Дмитриевич, и весь класс. И всех волнует одно и то же: как там Наташа? Удастся ли ей окончить среднюю школу? Найдутся ли у нее хорошие, настоящие друзья? Приживется ли она там? Одноклассники по-прежнему считают Наташу своей, словно она и не уехала никогда, а все время с ними вместе, рядом.

В июне 1965 года семья Блажевичей (кроме Елены) уехала из Советского Союза. Из Москвы Наташа прислала Гале свое первое письмо. А потом на письма уже Наташа заграничный штемпель. Вначале Наташа смотрела на все широко раскрытыми и удивленными глазами. Другая страна, иные люди, непонятные обычаи — все это целиком захватило девочку. Ее первое впечатление было похоже на то, которое испытывает ребенок, попав впервые на карнавал. Яркие витрины города, новые знакомства на некоторое время заглохли материальную неустроенность, с которой столкнулись Блажевичи на новом месте. Временно поселились у родственников. Василий Петрович устроился на работу, но на противоположном конце города. Два часа надо ехать только в один конец. Квартиру же поблизости найти не удалось. Тем не менее Наташа сообщила подружке: «Мне нравится, здесь хорошо...» Но скоро в письмах появились другие строки.

«Галя, ты, наверное, готовишься к школе. Как я тоже хочу быть с тобой. Покупать книжки, тетради. Мне даже не верится, что я не буду с тобой, не буду со всем классом 1-го сентября. Я так хочу быть вместе с вами, но это невозможно...»

«Галка, я как вспомню, что мы с тобой там творили, а здесь я почти все время дома, то мне становится скучно-скучно. И вообще мне скучно. Ты пишешь, что была в лагере, что тебе весело. Я верю, ведь у тебя столько друзей. А у меня их нет. И не знаю, когда будут...»

ТУТ ЛЮБЯЦЬ МАСТАЦТВА

Цудоўныя фігуркі выразае з дрэва выкладчык адной з ашмянскіх школ Пётр Іосіфавіч Бусловіч. Любоў да гэтага мастацтва перадаў яму бацька, які славіўся ў Ягеллаўшчыне тым, што рабіў аднавіскоўцам кійкі з галоўкамі розных звяроў і ўмеў майстраваць выдатныя музычныя інструменты. Скульптуры Пятра Іосіфавіча, зараз студэнта Маекоўскага завочнага ўніверсітэта мастацтваў, не раз экананаваліся на выстаўках народнай творчасці ў Мінску і з адной такой выстаўкай нават пабывалі ў Італіі.

Тэмы яго работ — самыя розныя, але асабліва ўдаюцца мастаку скульптуры, зробленыя па беларускіх народных матывах. Наглядзіце хоць бы на здымак. На першым плане — захоплены іграй вясковы цымбаліст (дарэчы, цымбалы — адзіны з любімых музычных інструментаў на Ашмяншчыне як сярод старых, так і сярод моладзі; а пад цымбалы звычайна ставяць дзежку — своеасаблівы рэзанатар, каб грамчэй гучала музыка).

Справа — імклівая беларуская «Лявоніха».

Камапізіцыя злева называецца «Паўлінка». Напэўна, кожны, нават не ведаючы яе назвы, з першага погляду здагадаецца, што навяяна яна вобразамі купалаўскай камедыі. Вельмі ж выразна вызначана асноўная сітуацыя твора — няўдалае сватаўства фанабэрыстага пана да вясёлай вясковай прыгажуні, разгубленасць маткі і ўпартае жаданне бацькі ў што б там ні было займець шляхетнага зяця. Але ашмянцу гэта група скажа значна больш, чым старонняму глядачу. У пану Быкоўскім і Сцяпану Крыніцкім ён знайдзе знаёмыя рысы любімаў горада — артыстаў народнага тэатра А. Лукшы і Г. Падляцкага (па прафесіі — шафэраў). У Альжбечце пазнае машыністку Л. Кузьменка, а ў Паўлінцы — бухгалтара Я. Архінава.

Многа радасці прынесла «Паўлінка» і жыхарам Ашмян, і самім артыстам. Асабліва памятным застаўся той спектакль, у якім прынялі ўдзел народныя артысты: В. Пола і Г. Глебаў. В. Пола, якая выконвала ролю Агаты, гаварыла, што ёй было надзвычай лёгка іграць з Л. Кузьменка і лепшай напарніцы яна не магла і жадаць. А Глебаў адразу ж пераняў некаторыя прыёмы мясцовага артыста А. Міхееўкі. І калі на сцэну выйшаў Франціш Пустарэвіч — Глебаў, яго шапка таксама адразу паляцела на печ праз усю сцэну.

Пасля таго, як «Паўлінка» была перададзена па беларускім радыё, Яўгенія Архінава атрымала цёплае ўсхваляванае пісьмо ад першай выканаўцы ролі Паўлінкі — Паўліны Мядзёлкі, якая дзякавала ёй за цудоўную ігру.

Нямногія гарады рэспублікі могуць пахваліцца такім старажытным находжаннем, як Ашмяны. Упамінанне аб іх у летапісу адносіцца да 1040 года. Назва горада, як лічаць вучоныя, паходзіць ад літоўскага слова *asschemynne*, што азначае «горад з драўлянымі хатамі». Такім ён быў у час свайго зас-



Драўляныя фігуркі работы самадзейнага скульптара Пятра БУСЛОВІЧА, настаўніка з Ашмян.

навання, драўляным заставаўся да прыходу Савецкай улады. Але цяпер старыя хаты ўсё больш і больш выпяняюцца сучаснымі шматпавярховымі будынкамі жылых дамоў, прадпрыемстваў, устаноў. Ва ўсякім разе цэнтр Ашмян — цалкам каменны горад. Менавіта тут стаіць прасторны будынак дома культуры, дзе адбываюцца рэпетыцыі і спектаклі Ашмянскага народнага тэатра.

Дзесяткі п'ес наставіў тэатр за час свайго існавання. Сярод іх — «Несперка» В. Вольскага, «Не верце цішыні» І. Шамякіна, «Канчане, суседзі мае» І. Козела, «Лявоніха на арбіце» А. Макаёнка (дарэчы, аўтар прыязджаў сюды і працаваў з артыстамі ў час рэпетыцыі) і іншы. Ці трэба гаварыць, з якой удзячнасцю прымаюць артыстаў навакольныя гарады і вёскі? Іх палюбіў і літоўскі глядач: ашмянцы ўжо некалькі разоў выступалі на Вільнюскаму тэлебачанню.

Зараз рэжысёр народнага тэатра І. Сіднеў рыхтуе да пастаноўкі «Рабінавыя каралі» (аўтар тэкста — М. Алтухоў, музыка Ю. Семянкі). Гэта першая беларуская апэра. Яна яшчэ не ставілася ні адным тэатрам. Падахвоціў на такую пастаноўку вялікі поспех напярэдняга спектакля — «Вяселле ў Малінаўцы».

А пачатак музычным спектаклям наклала апэра на словы Ус. Вішнеўскага «Раскінулася мора шырока». Ад іншых апэрэт яна адрозніваецца тым, што не мае пастаяннага аўтара музыкі. Кожны тэатр запрашае свайго кампазітара. Так зрабілі і ў Ашмянах — напросілі напісаць музыку для спектакля мясцовага кампазітара Рэне Кахановіча, ви-

домага як аўтара некалькіх песень. І музыка, па ўсеагульнаму прызнанню, атрымалася выдатнай.

Рэмігрант з Францыі Рэне Кахановіч жыве ў Ашмянах ужо многа гадоў. За гэты час ён скончыў музычнае вучылішча ў Беларускаю дзяржаўную кансерваторыю і зараз з'яўляецца дырэктарам мясцовай музычнай школы.

Ашмянская музычная школа мае добрую славу. Многія яе выхаванцы з поспехам працягваюць вучобу далей: Валя Прошына — у кансерваторыі, Саша Каспяровіч — у Брэсцкім музычным вучылішчы, Вася Пішчык у Гродзенскім і г. д. А зараз на яе чатырох аддзяленнях (баяна, акардэона, скрыпкі і фартэпіяна) вучыцца каля ста дзяцей з Ашмян і бліжніх вёсак. На вечарах выкладчыкі займаюцца з калгаснымі баяністамі, часта выступаюць з канцэртамі, удзельнічаюць у музычным афармленні спектакляў.

У Ашмянах няма калі сумаваць. Вось і зараз — не паспеў паказаць свае спектаклі народны тэатр Маладзечанскай мэблевай фабрыкі, а ўжо прыехалі новыя госці — артысты Магілёўскай музычнай камедыі. У студзені чакаецца прэм'ера «Рабінавых каралей». Кожная такая прэм'ера — падзея для горада, а тут свята будзе падвойным: у студзені тэатру снаўняецца 20 год. У гэты дзень глядачы скажуць самыя цёплыя словы ўдзячнасці артыстам, рэжысёрам, музыкантам, мастакам — усім, хто радаваў іх цудоўнымі спектаклямі, усім, хто па-сапраўднаму любіць мастацтва і вучыць любіць яго другіх.

С. КЛІМКОВІЧ.

*

Многа разоў паказвалі глядачам спектакль «Вяселле ў Малінаўцы» артысты Ашмянскага народнага тэатра, і кожны раз ён карыстаўся нязменным поспехам. У ролях: Грыцан — намеснік страшнага калгаса імя Суворова В. ЖДАНОВІЧ, Папандоўла — шафэр Г. ПАДЛЯЦКІ, Ярынка — тэлефаністка Л. ЛАЙКОУСКАЯ, Андрэйка — рабочы мясакамбіната Э. ДЗЕДУЛЬ.

Фота А. РАДЗІШЭУСКАГА.

*

Тры дні ў Мінску выступаў Сербскі нацыянальны тэатр з горада Новы Сад. На сцэне акруговага Дома афіцэраў югаслаўскія госці паказалі драму Джорджа Лебавіча «Алілуя» і інсцэніроўку па сатырычнай апавесці Радае Даманавіча «Страдзія».

Адначасова з драматычным мастацтвам Югаславіі грамадскасць нашай сталіцы атрымала магчымасць пазнаёміцца з музыкай Югаславіі. У Мінску адбыліся канцэрты Тэадора Раманіча — дырыжора з горада Сараева. У гэтых канцэртах Дзяржаўны сімфанічны аркестр БССР выканаў творы сучасных югаслаўскіх кампазітараў.

У маі будучага года ў канадскім горадзе Манрэалі адбудзецца сусветная выстаўка. Работнікі кнігагандлю нашай рэспублікі падрыхтавалі да яе свае лепшыя экспанаты. Адпраўляюцца ў далёкі канадскі горад экзампляры двухтомніка Максіма Танка, пяцітомніка Івана Шамякіна, зборніка вершаў Сяргея Грахоўскага «Памяць», альбома «Мінск», кнігі «Дзень паэзіі», «Пра час і пра сябе» і іншыя выданні.

Нядаўна кнігалюбы Магілёва і Оршы атрымалі цудоўныя падарункі — тут адкрыты новыя кнігарні. Неўзабаве гасцінна расчыняць дзверы кніжныя магазіны па Магілёўскай шашы і па вуліцы Рэспубліканскай у Мінску. Апрача таго, у сталіцы намячаецца адкрыць спецыялізаваныя магазіны па продажы палітычнай і медыцынскай літаратуры, а таксама літаратуры народаў СССР і краін сацыялізма.

Хроніка культурнага жыцця

СУСТРАКАЙ, ВЁСКА, АРХІТЭКТАРА

Гэты інстытут жыве ў Мінску з сельскай прэпіскай. З другога паверха адсюль выдатна відаць контуры будучых вёсак. Наогул, будучых — не зусім дакладна. Нямала з таго, што задумана і прапанавана інстытутам, ужо ажыццяўляецца ў беларускіх сёлах. Вось што раскажаў галоўны інжынер інстытута «Белгіпрасельбуд» Віктар Паўлавіч Сільноў:

У нашай творчасці два напрамкі: праектаванне комплекснай забудовы вёсак і праекты асобных жылых дамоў. У апошнія гады індывідуальнае будаўніцтва ішло хаатычна. Задумаў Пятро пабудоваць дом, паглядзеў, як у суседа, і сабе та-

кі ж зрабіў. Так і ішло. Цяпер інстытут прапануе некалькі варыянтаў жылых дамоў. Улічваючы своеасаблівае сельскае быццё, мы адверглі прынцып механічнага капіравання гарадскіх пабудоў. Самымі мэтазгоднымі лічым двух- і аднапавярховыя будынкі.

Комплекснае праектаванне ўключае ў сябе тыповыя праекты жылых дамоў на адну, дзве, чатыры і да 16 сямей. Дамы гэтыя — з водаправодам, газам, каналізацыяй. Прадугледжваюцца і культурна-бытавыя цэнтры і вытворчыя збудаванні. У калгасе імя Калініна Нясвіжскага раёна, напрыклад, па такому праекту створаць цэ-

лы пасёлак. Рэканструюцца пасёлкі калгасаў імя Дзяржынскага Слуцкага раёна, імя Кірава Віцебскага раёна. Цікавы, на наш погляд, генеральны план забудовы цэнтральнай сядзібы саўгаса «Леніна» на Магілёўшчыне. Вялікі палац культуры пабудуюць калгаснікі сельгасарцелі «Рассвет», першых гасцей ён прыме ў дні святкавання 50-годдзя Савецкай улады.

Уводзіцца пасада раённага архітэктара, які будзе сачыць за ажыццяўленнем планаў забудовы. Так што цяпер мы можам смела сказаць: сустракай, вёска, архітэктара!



ФРАНЦУЗСКАЯ ПЕЧАТЬ

О ВИЗИТЕ А. Н. КОСЫГИНА

Как и следовало ожидать, поездка главы советского правительства А. Н. Косыгина во Францию вызвала в общественных кругах этой страны большой интерес и многочисленные отклики.

Газета «Энформасьон» пишет: «Если в ходе переговоров будут выполнены обещания, содержащиеся в теплых словах, которые произнес на аэродроме Орли А. Косыгин, то будут достигнуты успехи на пути «согласия», «дружбы» и «сотрудничества». Эти три слова содержатся как в приветственном выступлении де Голля, так и в ответном выступлении гостя».

Правда, орган крупных финансовых кругов считает нужным оговориться, что, «от слов до дел расстояние большое». Но «Энформасьон» по ее положению полагалось бы знать, что советско-французское сотрудничество уже отмечено большими делами. О них сегодня напоминают многие парижские газеты. Печать указывает, например, на такие практические шаги по претворению в жизнь зафиксированных в совместной Советско-Французской декларации положений, как создание постоянно действующей смешанной советско-французской комиссии, которая приступит к работе в январе, достижение принципиальной договоренности о создании советско-французской торговой палаты. Кроме того, сейчас идут переговоры о научно-техни-

ском сотрудничестве в новых областях. Развиваются и экономические связи.

Практика регулярных консультаций и обмена информацией продолжается. В 1967 году, как об этом заявил А. Н. Косыгин, предстоят новые советско-французские встречи, контакты и переговоры. Таким образом, сказал он, «мы находимся не в начале и не в конце пути, а в самом разгаре совместной работы».

Следует отметить, что даже те органы французской печати, которые выступают с критикой внешней политики генерала де Голля, положительно оценивают визит главы советского правительства. Газета «Комба», например, пишет: «Мы радуемся сближению между двумя государствами, интересы которых не сталкиваются ни в одном пункте земного шара и сотрудничество которых вернуло нам свободу в 1945 году. В союзе двух государств мы видим гарантию против возрождения угрозы, серьезность которой продемонстрировали нам выборы в Гессене и в Баварии».

Настроение народных масс Франции выразила Французская коммунистическая партия, опубликовавшая в связи с приездом советских гостей специальное Заявление, в котором говорится:

«Принимая представителей великой социалистической страны, являющейся защитником

мира и другом Франции, французы и француженки выразят свою дружбу советскому народу и его правительству... Они помнят об огромных жертвах, принесенных ради освобождения мира от ига гитлеризма. Перед лицом возрождения гитлеровского духа в Западной Германии французский и советский народы должны прийти к согласию и сообща работать над укреплением мира. Подавляющее большинство французской одобрят поддержку, оказываемую Советским Союзом героической борьбе вьетнамского народа за свою независимость... Приветствуя развитие экономических, политических, научных и культурных связей между Францией и Советским Союзом, мы желаем, чтобы переговоры привели к новым успехам в сотрудничестве наших двух стран во всех областях в интересах Франции и мира во всем мире».

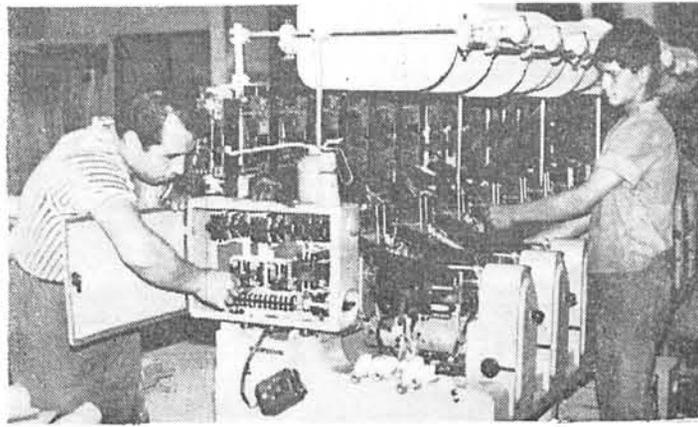
Было бы, однако, неверно

утверждать, что все французские газеты единодушны в оценках происходящего сближения двух стран. Сторонники «атлантической политики» выискивают и раздувают «несхожесте французской и советской точек зрения».

Но важно не то, что есть различный подход в тех или иных вопросах, — это естественно для двух государств со столь различными социальными системами. Важно то, о чем сказал, выступая 1 декабря, генерал де Голль:

«Россия и Франция имеют сегодня, как и в иные времена, особые причины держаться близко друг к другу... Имеются все основания для того, чтобы политические курсы наших стран все более приходили в согласие и чтобы в результате этого европейское единство, постоянно присутствующее в наших надеждах, постепенно воплотилось в действительность».

П. В.



На ткацкой фабрике в Бейруте идет монтаж советского оборудования. Эта первая в Ливане предпринимается, якое будзе поўнасьцю ўкамплектавана савецкімі станкамі. НА ЗДЫМКУ: рабочы АЛІ АЛЬ-ХАЛЯБІ разам са сваім вучнем наладвае ўточна-перамотачны аўтамат.

ПАМФЛЕТ

ТРЫВОГІ МІСТЭРА ДЖОНСА

Яго беззубая рэкламная ўсмішка не сыходзіць са старонак часопісаў. Ён само ўвасабленне доўгата: «Здарова ўсмішка — тое самае, што мільён долараў у кішэні». Праўда, пакуль што містэр Джонс атрымлівае ўсяго 100—200 долараў у месяц, напэўна, мае ўласны «форд», магчыма — свой домік, халадзільнік, набыты ў крэдыт, траіць грошы на вельмі прызямныя патрэбы і на вушы сядаць у даўгах.

Статыстыкі, якія працуюць без стома і перанашку, даўно вымералі яго ўздоўж і ўпоперак. Яны з дакладнасцю падлічылі, што містэр Джонс за год апарожнівае 217 бутэлек прахаладжальных напіткаў, кожны тыдзень ён вісіць 11,3 гадзіны на тэлефоне, вызначылі нават, што за ўсё сваё жыццё ён выгаляе баряду плошчай у 2 квадратных мілі і такім чынам знішчае 250 мільярд валадоў, якія пачынаюць расці. Яму клінуцца ў вернасці палітыкі і сенатары напярэдадні выбараў, яго імем дзяржаўныя мужы прыкрываюць усё тая справа, якія маюць не вельмі прывабны выгляд.

Дык хто ж гэты Джонс, у якога (калі верна інфармацыям з «Голасу Амерыкі») такое бескланотнае жыццё? О! Гэта вельмі папулярная фігура ў Злучаных Штатах Амерыкі. Містэр Джонс — сярэдні амерыканец, цэнтральны матэчэн у прапагандыскай вітрыне «вольнага свету». Сёння містэру Джонсу даводзіцца нялёгка: ён надумоўвае, што прыняў яго год (1966-ы). Выраз яго твару наступова губляе аптымістычны глянец. Па ўсім відаць, што сярэдняга амерыканца апанавалі невясёлыя думкі. Мацінальна ён сунуў руку ў кішэню — і на далоні апынуўся пакамецаны прапагандысцкі банкнот. Містэр Джонс усюпніў, што трымаў яго ў руках 8-га кастрычніка, калі перад ім стая-

ла пытанне: за каго аддаць свой голас. Рэспубліканцы выпусцілі некалькі мільёнаў такіх банкнотаў на працягу перадвыбарчай кампаніі. Фарматам і колерам яны нагадвалі акурат аднадоларавую паперку. Толькі замест партрэта Вашынгтона — адбітак Джонсана. У кіраўніка дэмакратаў скрыўлены заклапочаны твар. Яго лоб аздоблены рагамі тэхасака вала. І подпіс: «Фальшывы долар вялікага грамадства».

Што і кажаць, «вялікага грамадства» не дачакаўся сярэдні амерыканец. Ад усёй так крыкава разрэкламаванай праграмы ў памяці містэра Джонса застаўся толькі ўдэлівы зван прапагандысцкіх літаўраў. Усё іншае ідзе на старому: бедны — бядаючы, багаты шалеюць з раскошы.

«Як ні парадаксална, — пісала газета «Таймс», — але дзяржава «ўсеагульнага дастатку» менш за ўсё дапамагае тым, хто больш за ўсё мае патрэбу ў гэтым. Большая колькасць беднякоў не карыстаецца сацыяльным забеспячэннем, страханнем на беспрацоўе, правам уступаць у прафсаюзы. З 32 мільянаў амерыканскіх беднякоў больш за 7,5 мільяна жывуць у неарыентаваных кватэрах, якія кішаць пацукамі, 6 мільянаў перабіваюцца тым, што атрымліваюць дзяржаўныя падачкі. У нашым грамадстве 11 мільянаў неадукаваных амерыканцаў. Яны асуджаны на ўсё жыццё гібець у радах беднаты».

На варотах «вялікага грамадства» якраз дарэчы было б навесіць замест дэвіза словы аднаго вядомага публіцыста: «У нас занадта многа людзей, якія жывуць без працы і яшчэ больш такіх, якія працуюць, не ведаючы, што такое жыццё».

Прэзідэнт Джонсан у час свайго ваяжу па краінах Паўднёва-Усходняй Азіі казаў нек: «Да нашага часу Злучаныя Штаты — дзяр-

жава вялікая і магутная — лічыліся цэнтрам цывілізацыі і нават славы і мудрасці людзей; час змяніў гэты ўз'яўленні».

Сапраўды, як там хто ні ацэньваў Штаты раней, а сёння ў вачах усяго свету краіна містэра Джонса — крывава жандар, душныцель свабоды народаў, варвар XX стагоддзя. Па колькасці людскіх сіл і матэрыяльных сродкаў вайна Злучаных Штатаў Амерыкі ў В'етнаме ў гісторыі Амерыкі траіць на велічыні, пасля першай і другой сусветных войнаў. Расходы на ваенныя мэты ў Індакітай дасягнулі 60 мільярдў долараў. Гэта самая высокая сума пасля другой сусветнай вайны. Восем куды пайшлі долары, абяцаныя містэру Джонсу, грамадзяніну дзяржавы «ўсеагульнага дастатку». А пакуль сярэдні амерыканец кружач пад цяжарам бруднай вайны ў В'етнаме, яго суайчыннік, вядома, чалавек з больш поўнымі кішэнямі, робіць бізнес на смерці.

Але больш за ўсё трывожыць сярэдняга амерыканца магчымаць самому апынуць салдацкую форму і адправіцца ў В'етнам. Адтуль не ўсё вярочыцца. Няўмоўная статыстыка падлічыла, што толькі сёлета амерыканцы страцілі ў джунглях і балотах Паўднёвага В'етнама больш 50 тысяч салдат і афіцэраў. (Між іншым, за ўвесь час вайны ў Паўднёвай Карэі ЗША страцілі забітымі і раненымі толькі 46 тысяч чалавек).

А сярэдняму амерыканцу адправіцца на той свет і сам закон кажа. У доказ прывяду выказванне амерыканскага журналіста Олсана:

«Пры нашай сістэме набору ў войска нішто не перашкаджае, каб сыны заможных бацькоў мелі шансы пазбегнуць смерці. Гэтая думка, безумоўна, абнадзейць некаторых, але яна адначасова ўказвае на ганебны характар нашай сучаснай сістэмы мабілізацыі».

Аказваецца, дэці больш багатых грамадзян «вялікага грамадства» на пратэктывы могуць трапіць на службу ў ваеннапаветраныя і марскія часці, астатнім застаецца пяхота і марская пяхота. Статыстыкі падлічылі, што сярод тысяч амерыканцаў, якія загінулі ў В'етнаме, на долю пяхоты прыходзіцца 64 працэнты, марской пяхоты 28 працэнтаў, а лётчыкаў і маракоў 3-4 працэнты.

А містэру Джонсу выбіраць не даводзіцца. Яму — ісці ў пяхоту.

Сярэдні амерыканец у вялікім роздуме. Ён бачыць, як наступові дэмакратыя ўстае месца ваеннаму кулаку Пентагона. Калі містэру Джонс паспрабаваў выказаць сваё незадавальненне тым, што Злучаныя Штаты пераблыталі геаграфію і рынуліся «адстаіваць» заходнюю цывілізацыю за Усходнюю Азію, то яму даволі звычайна казалі: «Пеш чым крытыкаваць палітыку Джонсана ў В'етнаме, палічы да дзесяці».

Так, там, дзе пачынаюць гаварыць генералы, дэмакратыя змаўкае. А што будзе далей?

Містэр Джонс нервова камчыць у рукава фальшывы банкнот «вялікага грамадства». Ён пераварочвае яго на другі бок, разгляджае і чытае: «Калі хочаш, каб долар меў сапраўдную вартасць, галасуй за рэспубліканца!» Горка ўсмішка перакрывае рот містэра Джонса. Ён паслухаўся тады і прагаласаваў за рэспубліканцаў. І што выйграў? Новы губернатар штата Каліфорнія рэспубліканец Рэган не паспеў заняць пасля выбараў высокае крэсла, а ўжо крычыць, як апантан: «На В'етнам атамную бомбу!»

Дык ці меў для містэра Джонса — сярэдняга амерыканца — долар хоць калі-небудзь сапраўдную вартасць?

В. КРАСЛАУСКІ.

● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ●

ВАШЫНГТОН. Аб'ём прамысловай вытворчасці ў Злучаных Штатах зноў скараціўся ў лістападзе гэтага года, паведамляе федэральнае рэзервавае ўпраўленне ЗША.

Скарачэнне аб'ёму прамысловай вытворчасці мясцова карэспандэнты расцэньваюць як «новае пацвярджэнне замаруджвання эканамічных тэмпаў» у Злучаных Штатах.

Характэрным з'яўляецца той факт, што пры агульным скарачэнні аб'ёму прамысловай вытворчасці ў ЗША крыва прадукцыі ваенных галін прамысловай прамысловы ідзе ўверх, адлюстроўваючы тым самым урадавую палітыку эскалации вайны ў Паўднёва-Усходняй Азіі.

КАБУЛ. У Афганістане з дапамогай савецкіх спецыялістаў адкрыты Шыберганаўскія газавыя месанараджэнні. Частка прыроднага газу будзе экспартавацца ў Савецкі Саюз па газаводзе Афганістан—СССР і ўваляцца ў сістэму газаводу Бухарскага месанараджэння. Першая чарга газаводу разлічана на перадачу двух мільярдў кубічных метраў газу ў год.

РЬЮ-ДЭ-ЖАНЕЙРА. У 1379 гарахах Бразіліі няма ніводнага ўрача, піша газета «Карэйо да Манья», спасылаючыся на даклад асацыяцыі ўрачоў штата Гуанабара. У сярэднім на 28.300 жыхароў у Бразіліі прыпадае адзін урач. У краіне з насельніцтвам у 85 мільянаў чалавек, як адзначаецца ў дакладзе, сама меней не хапае 50 тысяч спецыялістаў-медыкаў.

БОН. К канцу 1966 года колькасць заходнегерманскага бундэсвера дасягнула 468 600 чалавек. Аб гэтым аб'явіла міністэрства абароны ФРГ.

ТОКІО. На японскіх дарогах ужо ўстаноўлен сумны рэкорд: звыш 13 тысяч чалавек загінулі ў выніку аўтамабільных катастроф — на тры тысячы больш, чым за 1965 год.

ГАВАНА. Кошт жыцця ў Аргенціне ўзняўся ў сярэднім на 17 працэнтаў за апошнія 11 месяцаў. Паводле паведамленняў аргенцінскага галоўнага статыстычнага ўпраўлення, квартплата за той жа перыяд павялічылася на 23 працэнты. Аб гэтым паведаміў карэспандэнт агенства Прэса Лаціна з Буэнас-Айрэса.

БЕЙРУТ. У Ліване расце попыт на савецкія аўтамабілі, станкі і абсталяванне. «Волгі», «Масквічы», «ЗІЛы» і «УАЗы» можна сустрэць на многіх дарогах краіны. У магазіне мясцовай фірмы «Літко», якая гандлюе савецкімі аўтамабілямі, прадстаўлены машыны розных марак. Асабліваю цікаваць выклікаюць тут машыны новых марак «Масквіч-108» і «ЗІЛ-130».

ЛОНДАН. Прэм'ер-міністр Аўстраліі Гаральд Холт заявіў на прэс-канферэнцыі, што аўстралійскі ўрад вырашыў павялічыць кантынгент аўстралійскіх войск у Паўднёвым В'етнаме.

Колькасць аўстралійскіх войск, якія ўдзельнічаюць у амерыканскай агрэсіі, складае цяпер 4 500 чалавек. Як паведамляе карэспандэнт агенства Рэйтар з Канберы, яна ўзрастае неўзабаве прыблізна да 6 тысяч салдат. Холт указаў, што дэталі, якія датычаць павелічэння аўстралійскіх войск у Паўднёвым В'етнаме, будуць аб'яўлены ў бліжэйшыя дні.

● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ●

НА МАНЕЖЫ— БЕЛАРУСКІ ЦЫРК



Два клоуны — адзін высокі і худы, другі нізенькі і тоўсценькі — спрабавалі весці бой на рынгу і ніяк не маглі папасці адзін у аднаго вялізнымі баксёрскімі

пальчаткамі, таму што першы не здолеў дацягнуцца да свайго партнёра, а партнёру не ўдалося дастаць нізка сагнуцца.

Нумар скончыўся, і вясёлы смех глядачоў перарваў трывожны пошчак барабана. Промні некалькіх пражэктараў сыйшліся ў адной кропцы пад самым купалам цырка. У кароткай паўзе выразна прагучала: «Паветраныя гімнасты Марынкевічы». У гэты ж момант з'явіліся самі артысты, і праз імгненне іх бліскучыя касцюмы заіскрыліся на самай высокай трапецыі. Зала стаіла дыханне. Кожны дзень выступаюць артысты і кожны дзень здзіўляюць глядачоў атчочанасцю выканання, філіграннасцю тэхнікі — напружаная цішыня ўзрываецца громам авацый.



Здаецца, нішто ўжо не можа нас уразіць, але вось на арэне новы нумар, і зноў зачараваныя глядачы дружна апладзіруюць. Таму што няма чалавека, які застаўся б раўнадушным да майстэрства Мінскай цыркавой трупы.

Эквілібрысты, музычныя эксцэнтрыкі, дрэсіраваныя звяры — багатая і разнастайная праграма Беларускага цырка. Яна не застаецца нязменнай і з кожнай прэм'ерай робіцца ўсё больш цікавай. Гэта добра вядома мінскім глядачам. Дарэчы, не толькі мінскім. Калі ў 1963 годзе ўпершыню ўспыхнула неонавая рэклама над круглым будын-

кам па вуліцы Янкі Купалы, з усёй вобласці пачалі прыязджаць сюды аматары цыркавага мастацтва. З чароўнай праграмай нашых цыркавых умельцаў пазнаёміліся Брацк і Чарнігаў, Харкаў і Свядлоўск, Чалябінск і Іркуцк.

На здымках: уверсе — будынак мінскага цырка; унізе — выступленні артыстаў Беларускай трупы.

Фота В. БАРАНОЎСКАГА.

Максім ТАНК КОЛЕР СНЕГУ

Нічога больш рознакалернага,
Як узмяцелены снег,
Я не знаю.

Які ён быў сіні,
Калі замярзаў я
У пакоі настылым
Ді, беспрытульны, на вуліцы!

Які быў ружовы,
Калі я страсаў яго з плеч
Той, што прыносіла шчасце!

Які ён быў чорны,
Калі замятаў
След расстання з радзімай!

Які быў чырвоны
На брустверах нашых акапаў!

Які быў іскрысты і светлы,
Калі яго дзеці
Прыносілі мне ў падарунак!

Вось так і не знаю,
Які колер снегу
Сапраўдны.

Сяргей ПАНІЗНІК

Зацугляю дзікага каня,
Каб узвіўся на лясной дарозе,
І панёс у лясавую просінь.
Займшэлыя амшары просяць:
— Даганяй!

Галяпуе жарабок наўскід,
Стогне глуш здранцвелая
сычамі,
З даўняной сіваю заручае,
Што праз голле ціха залачае
Ля ракі.

Пэўна, так імчалі з далячынь
Коннікі ўздужалае дзяржавы.
Ля Прыдзвіння
табуны іржалі.
Узрыхлялі сухадол іржавы
Крывічы.

Сейбітам іду па іх раллі.
Мой прывал на паплавах
кароткі:
Пазаціхлі на прыколе лодкі...
Хамутоў не знаюць коні
продкаў
На гербах прыдзвінскае
зямлі.

Мікола АРОЧКА

Я люблю гранаты,
што ад спелае сілы лопаюць.
Я люблю аўтаматы,
што ткуць
або поць вадой з сіропам.
Я люблю пажары,
у якіх народзіцца дзень
і кане.

Я люблю удары
ўсхваляванага сэрца перад
спатканнем.

Я люблю наступленне,
дзе трэба і плугам і песняй
змагацца.

Я з таго пакалення,
якое з агню ўратавана
для працы.



Зімовы матыў.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

Нікан АУРЭЦОВІЧ

ПЕРШЫ ДОЛАР

З ДАКАСТРЫЧНІЦКАЙ ПРОЗЫ

Усякаму добра ведама, як цяпер едуць людзі на заробаткі ў Амерыку, а калі адтуль вяртаюцца, то сваім ладным убраннем і грашамі падахвочваюць другіх, і такім парадкам людзі без перастанку едуць і едуць.

Само сабой разумеецца, што не ўсім роўна ўдаецца: бываюць такія, што проста там, за морам, яго доля вырасла. Пае-дзе, пабудзе некалькі гадоў, заробіць машыну грошы і, вярнуўшыся дамоў, купіць які фальварак і зробіцца панком. Але мне прыходзілася бачыць і такіх, што набярэцца бяды, тры-доў і ўсякага няшчасця і рад бы быў дамоў вярнуцца, але часта няма за што.

Прабаваў і я шукаць долі за морам і можа з часам і болі што са сваіх уражань з Амерыкі напішу, але на гэты раз раскажу, як мяне прывітала Амерыка, калі я толькі прыплыў туды.

Прыехаў я ў адзін невялікі гарадок Нью-Йоркскага штэату, дзе мой брат працаваў у вугальных шахтах. Сустрэціў ён мяне дужа добра. Не пайшоў гэты дзень на работу: наўвяду мяне пазнаёміць з месцам і карчмою.

Перш-наперш добра лыкнулі. Амерыканскія трукі, прызначна, падабаліся мне адразу.

Вечарам купілі мне такую работніцкую адзежку і лямпу, што там работнікі ў шахтах пад зямлёй носяць на галаве і свецяць сабе.

На другі дзень рана наўвяду мяне брат з сабой на работу, дзе сам працаваў, паказаць, як

трэба рабіць у шахтах. Калі нас спустылі як у студню можа на паўсотні сажняў глыбіні, дык я пачуў, што мае сэрца не-як сціскаецца ад страху і цяжка-кога падзямельнага духу. Прай-шлі мы пад зямлёй, порамі, вярсты са дзве, пакуль дагэ-ліся да месца, дзе брат праца-ваў.

Прайшоў англіец; пачалі работу. Брат, разбіраючы камен-не з вугалем, — каменні адзі-даў набок, а вугаль накружаў у (кару) ваганетку. Англіец тым часам выкруціў у сцяне дзірку, зашнуў туды фунтаў можа з пяць пораху, работнікі забілі вяском дзірку і ўцяклі ва ўсе стораны крычучы «фаю» (агонь)! Зараз раздаўся гук, як гром, і паваліў цёмны смяр-зючы дым; у гэтым дыме ра-білі ўвесь дзень.

На другі дзень пайшоў я сам сабе работы шукаць. Упусціўся ў шахту і стаю, аж нейкі палец кажа: «Ідзі ка мне рабіць, калі хочаш дастаць работу». Пай-шоў я. Аж у яго, дзе ён робіць, мокра, вада льецца зверху, вга-ры шчыт нямоцны; каменні вы-вальваюцца. Пачалі мы стаў-ляць стоўб, каб падперці шчыт, аж як адваліўся камень, як даў мне па руцэ, дык кроў і палі-лася. І цяпер ёсць рубец на ру-цэ.

Прайшоў дамоў на кватэру, завінуў руку і моцна занудзіў-ся, што гэтак адразу не ўдало-ся. Пайшоў, пасядзеўшы трохі, на вуліцу, пачаў хадзіць па гарадку, аж бачу на сцяне вяліз-ны маляваны аркуш паперы з нарысаванымі на ім усялякімі звярамі. На вуліцы нікога не было: усе людзі знаходзіліся

пад зямлёй, на рабоце. Толькі дзе-нідзе баба якая пройдзе ды паравыя машыны каля шахтаў чухаюць — выдыхаючы камкі белага, як хмаркі, дыму і пары. Здавалася, што ўся гара, як жывая, дышаец.

Стаю я і ўглядаюся на тую паперу са звярамі і думаю са-бе: пэўне тут які звярынец. Аж выйшаў з дзвярэй нізенькі, чар-намазы нейкі чалавек і пытае мяне па-польску, чаму я не на рабоце. «Не маю работы», — кажу я яму. «А можа хочаш у мяне сягоння вечарам зарабіць долара?» — «Добра», — кажу я.

Тады ён наўвяду мяне ў сяр-дзіну, паказаў мне свой цырк, дзе было сякіх-такіх многа звя-роў, і кажа: «Толькі што ў мяне здохла тыгра, а мне трэба мець увечары тыгру на паказ, то я цябе адзену ў скуру тыгра і ўнішчу ў гэту клетку; ты хадзіць павінен на руках і нагах і ляжаць так, каб выглядала як бы і сапраўды быў тыгр, а за гэта дастанеш долара».

Я паглядзеў у тую клетку жалезную, куды я павінен быў увайсці тыграм. Там ніякага болі зверна не было. Падумаў я крыху і згадзіўся.

Падвечар мяне пачалі абцяг-ваць скурай тыгра, але так бы-ло ўсё добра зроблена, што мне можна добра было хадзіць на руках і нагах, і я ўсё мог відзець. Прайшла пара; упіхну-лі мяне ў клетку, увайшоў я, пастаяў крыху, пацягнуўся, як мяне вучылі рабіць, і прыгту-піў бліжэй да рашоткі, за ка-торай стаяла ўжо многа лю-дзеі, каторыя пачалі тычкаць у маю старану пальцамі і, угля-

даючыся на мяне, нешта голас-на гукалі. А калі я прыбліжаў-ся да рашоткі, то ўсе хутка ад-хінуліся, знаць пералякаўшыся.

Якое ж мае было расчарав-ванне, калі я аглянуўся назад і ўбачыў, што ў маёй клетцы лі-жыць у кутку вялізны, касма-ты леў і так страшна ўгля-даецца сваімі бліскучымі вачы-ма ў мяне.

Я гэтак злякнуўся, што не мог устаць на руках і нагах і паваліўся пад рашотку. Сэрца мае забілася, як пташка ў сіце, валасы пачалі лезці праз ску-ру, наверх, а ўсё цела пачало дрыжэць, як у вялікім марозе, у вачах зрабілася цёмна. А леў устаў, пацягнуўся і падходзіць да мяне. У мяне душа ўцякла ў пяткі. Ляжу і не дыхаю. І зра-біўся я ў гэты час з тыгра не больш, як чарвяк. «Ну, канец мне ўжо», — думаю сабе. Ха-цеў крычаць, але не мог... Так як хто сціснуў мяне за горла. Чую, ужо леў дакрануўся мяне сваёй касматай грывай, ужо прылажыў сваю касматую мор-ду мне да шчакі. У мяне і духу няма... Аж чую, кажа мне леў на вуха:

— Ці гэты гад і табе плоціць толькі аднаго долара?

Тады пачаў я ізноў жыць.

У дванаццатай гадзіне ночы мяне раздзелі, далі мне дола-ра, і пайшоў я дамоў.

Вот як прайшоўся мне першы амерыканскі долар.

НАШ
АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77

ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 6-18-88, 3-15-15.